

ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน

“จริยธรรม” (Morality) เป็นระบบของการทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งอยู่ในรูปแบบของจิตลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล ผู้กระทำ และผลต่อบุคคลอื่น ต่อกลุ่ม ต่อสิ่งแวดล้อม และต่อสังคม จริยธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อค่านิยมหรือคุณธรรม ตั้งแต่ ๒ ตัวขัดแย้งกัน ทำให้บุคคลอยู่ในสภาพที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาในการเลือกที่จะปฏิบัติตามคุณธรรมหรือค่านิยมตัวใดตัวหนึ่ง เช่น ความกตัญญูต่อบุคคลขัดแย้งกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นต้น บุคคลที่ตัดสินใจเลือกคุณธรรมหรือค่านิยมที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าที่เป็นประโยชน์เฉพาะตนหรือพวกพ้อง จึงมักเป็นคนที่มจริยธรรมสูง

“จริยธรรม” ตามคำปรารภ วรรค ๒ ของประมวลจริยธรรมและข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ให้คำนิยามว่าเป็นความประพฤติที่ดงามสมกับความเป็นข้าราชการ ข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ประมวลจริยธรรม จึงเป็นการรวบรวมการอันพึงทำ และการอันพึงละเว้น สำหรับเป็นมาตรฐานกลางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนของการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

จุดมุ่งหมายของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๑.

เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงและ
เทียงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการ
ควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน

๒.

เพื่อให้ข้าราชการดำรงตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม
สมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ผู้ทรงเป็นแบบอย่างแห่งจริยธรรมอันสูงสุด

๓.

เพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลาง

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประกอบด้วย

๑

ยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
และเป็นธรรม

ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา ไม่กระทำการ
เลื่องประมวลจริยธรรม หรือหากกระทำการดังกล่าวต้องหยุด
กระทำการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย
รวมถึงรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับคำตอบแทนและ
ไม่ได้รับคำตอบแทนในนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ส่วนราชการต่อหัวหน้า
ส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่มีการดำรง
ตำแหน่งนั้น ๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้
การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

๒

มีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ รวดเร็ว
โปร่งใส ตรวจสอบได้

อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง
และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ละเว้นการกระทำที่อาจก่อให้เกิด
ความเสียหายต่อตนและผู้อื่น ใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจด้วยความรู้
ความสามารถ อย่างตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน
เมื่อเกิดข้อผิดพลาดต้องรับแก้ไขให้ถูกต้อง ต้องให้ความร่วมมือ
และไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานหรือประชาชน
ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการ

๓

ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตน

ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อบุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลพินิจให้คุณหรือให้โทษแก่บุคคลอื่น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง ไม่ใช้เวลาราชการ ทรัพย์สินบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือของผู้อื่น ไม่กระทำการใดในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

๔

ละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีชอบโดยอาศัย ตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม

ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ใช่ตำแหน่งหรือกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ ไม่เสนอหรืออนุมัติดำเนินการ นิติกรรมสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้รับประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

๕

เคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย อย่างตรงไปตรงมา

ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติ คณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เลี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

๖

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี และไม่เลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริตโดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรม ละเว้นการให้สัมภาษณ์ บรรยาย วิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง ไม่เอื้อประโยชน์พิเศษให้แก่พรรคพวก ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตน

๗

ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ใช้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการในหน้าที่ ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่าง ครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินการไปเพื่อการอื่นอันไม่ใช่อำนาจการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น

๘

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐาน แห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัด คำนึงค่าใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

SUCCESS

ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาทไม่ว่าทางกายหรือวาจา

เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม

ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว ตลอดจนควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด สนับสนุน ส่งเสริม และยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถ และขยันขันแข็ง ยึดมั่นในระบบคุณธรรม ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้ ถือว่าเป็นความผิดวินัย (ข้อ ๑๘) ตาม

กฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๗

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๑๙)

กรณีพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๑. ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน
๒. ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม